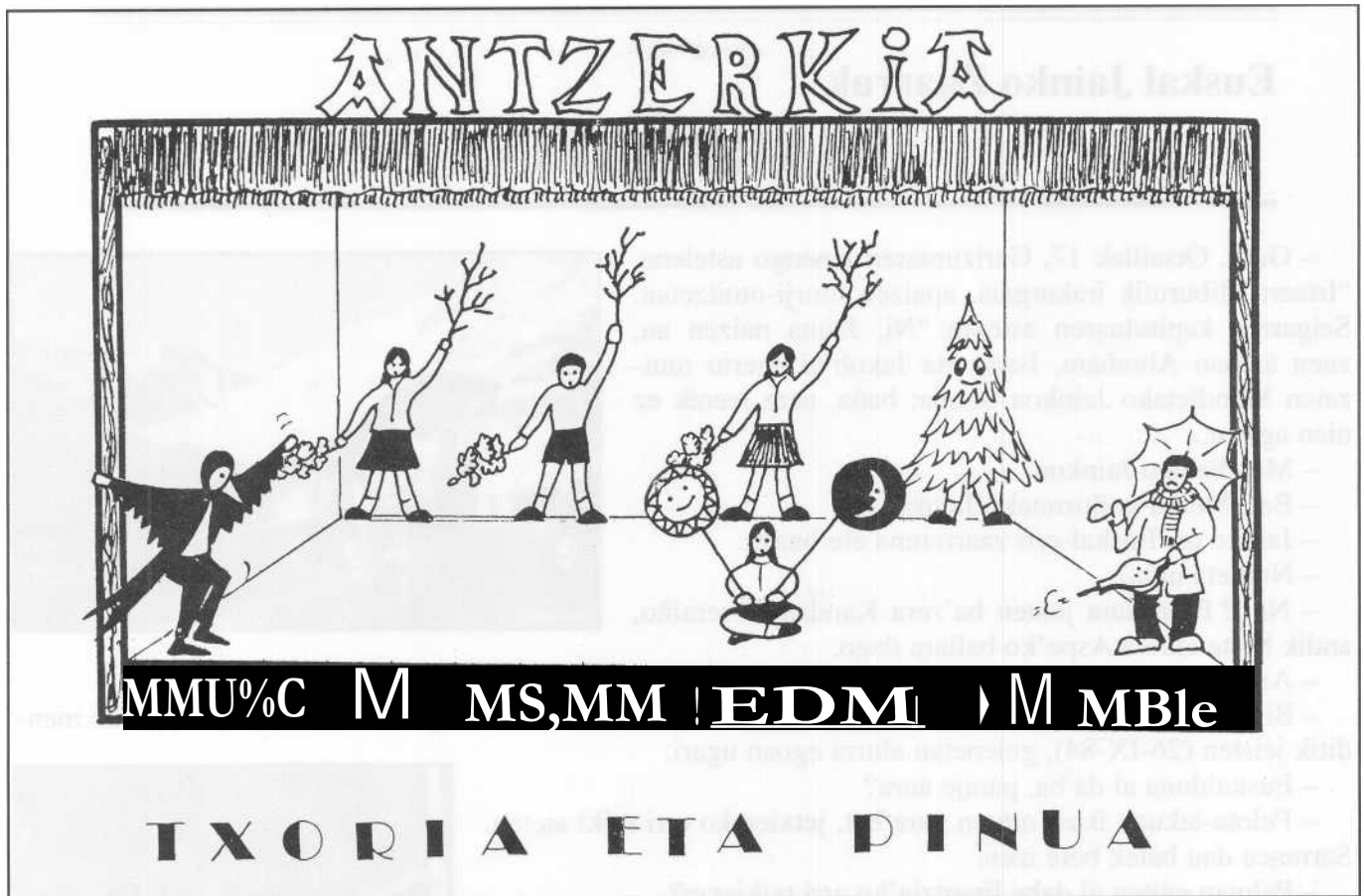

TXORIA ETA PINUA (UME-ANTZERKIA)

- EDESLEAK:** Beinola baten, abitik jasitako txori bat izan zan. Egin izaten eban egaz egin eta bakar-bakarrik egonkeran, ikara aundia sartu jakon. Negarretan asi zan, bada, bere ameari deika: "Txio, txio, txio.... ana, ama, ama, ...".
Baina bere amearik ez eutson entzuten, jana bila asagora joan zalako. Eta txori txikitxua galdu egin zan, here amearen bila ebilela.
(Uso Xuriaren musikea/abestia)
(Oial itxiaren aurrean txoria agertuten da)
- EDESLEAK:** Eta ibiliaren ibiliz baso baten ingurura eldu zan. Eguzkia laster lotara joango zan. Ilundia izan zan. Udagoiena izan zan.
(Oiala zabalduen da. Zugatzat dagoz)
- TXORIAK:** Ene! Zenbat zugatz! Zugatz baten abar batera igoko dot gaua emoteko.
- EDESLEAK:** Eta txoria aretxarengana joan zan. Eta...
- TXORIAK:** Zure abarretan gaua emoten itziko deustazu, aretx jauna? Galdu egin naz eta.
- ARETXAK:** Nire abarretan? Ez, ez, goizean abesten asiko zara eta iratzartu egingo nozu. Zoaz! Alde emendik!
- EDESLEAK:** Orduan, txoria pagoarengana joan zan. Eta...
- TXORIAK:** Zure abarretan gaua emoten itziko deustazu, pago jauna?
Galdu egin naz eta.
- PAGOAK:** Ez, ez. Udagoieneko aizea nire abarretako orriak kenduten jabiltz, eta lotuten jatazanak jagon egin behar dodaz. Zoaz! Alde emendik!
- EDESLEAK:** Txoria intxaurrengana joan zan. Eta...
- TXORIAK:** Zure abarretan gaua emoten itziko deustazu, intxaur jauna? Galdu egin naz eta.
- INTXAURRAK:** Ez, ez, bear bada, zuk nire intxaurren jangozeunskidaz eta... Zoaz! Alde emendik!
- EDESLEAK:** Txoria leizarrarengana joan zan. Eta...
- TXORIAK:** Zure abarretan gaua emoten itziko deustazu, leizar jauna? Galdu egin naz eta.
- LEIZARRAK:** E, ez. San Joan gauerako ondo jagon bear dodaz nire abarrek, gero, etxeetako atariak apainduteko. Zoaz! Alde emendik!
- EDESLEAK:** Orduan txoriak gedar egin eban. Eta...
- TXORIAK:** Basoko zugatzak! Itzi eistazue zuen abarretan gaua emoten. Mesedez!
Galdu!
- EDESLEAK:** Baina, besoei eraginda, erantzun eutsoen danak...
- ZUGATZEK:** Zoaz, zoaz! Alde emendik!
- EDESLEAK:** Txoria burumakur, goibelduta, negarretan asi zan. Eguzkia lo egitera joan keran, iretargiak urten eban. Eta txoriak negarretan jarraitu eban. Baina...
Baina basoaren beste alderdian pinu bat egoan. Ez zan polit-polita. Ez zan aundi-aundia, ez eta indar-indartsua be. Baina, pinua on-ona zan. Eta pinuak olan esan eutson txoriari...
- PINUAK:** Txoria, txoria, erdu ona!
- TXORIAK:** Oi, pinu jauna! Zre abarretan gaua emotn itziko deustazu? Galdu egin naz eta.
- PINUAK:** Bai, erdu. Nire abarrek ez dira politik baina goxo-goxoak dira. Erdu eta egin amen zu bizitzeko abia.
- EDESLEAK:** Eta txoriak pinu-abarretan abia egin eban. Eta abarrek politik ez izan arren, ondo be ondo egon zan an. Eta eguzkia antxe agiri zan ostera be. Baina zer jazo zan?
(Argi beilegiak)
Egun baten, negu baltza agertu zan basoan. Negu otz-otza eta gogor-gogorra izan zan. dongea. Eguzkia, ikaratuta, ostendu egin zan eta zugatzak otzez dardaraka asi ziran. Eta negu dongea barreka ta barreka egoan.
- NEGUAUAK:** Kar, kar, kar,...! Eguzkia baino indartuagoa naz. Eta orain, zuen abarretako orri guztiak kenduko deustuedaz, otz andiagoa euki daizuen!
- ZUGATZEK:** Ez, ez, ez! Mesedez!
- NEGUAUAK:** Zertarako gura dozuez, bada, orriak? Txorien abiak berotuteko?
- ZUGATZEK:** Abirik ez daukagu...
- NEGUAUAK:** Abirik ez badaukazue, ez dozue orririk bear.
- EDESLEAK:** Eta neguak orri guztiak bearen ganera bota eutsezan.
- NEGUAUAK:** Kar, kar, kar,...! Danak orri barik! Bazagoze motz, gero! Orain, pinua baino ez dot falta.
- EDESLEAK:** Baina txoriak esan eban...
- TXORIAK:** Zu, mesedez, negu jauna!

- NEGUAK: Zer dozu, txoria?
 TXORIAK: Mesedez, negu jauna, ez eitsozuz pinuari orriak kendu!
- NEGUAK: Zergaitik ez?
 TXORIAK: Pinua ona dalako. Ni basoan galdu nintzanean, berak jagon eta babestu ninduan. Eta gero, abarretan abia egiten itzi eustan. Eta goizero, abesten izten deust.
- NEGUAK: Egia ete da ori?
 TXORIAK: Egi-egia, negu jauna.
 NEGUAK: Ondo dago, Pinuari ez deutsodaz orriak kenduko.
- EDESLEAK: Eta negua beste baso batzuetara joan zan. Eta pinuak, txoriari ondo esan eutsolako, orriz beterik jarraitu eban. Eta, bitartean, beste zugatzek negar egiten eban.
- ZUGATZEK: Txarrak izan garalako orri barik gagoz!!
 EDESEAK: Eta orregaitik neguan zugatzak orri barik lotuten dira, baina pinuak orlegi jantzita jarraituten dau, polit-polita, txori galduaren abia jagon eta babestuteko.

— Aukera bi dagoz: jokalariai umek izatea ala nagusi-
 txuak izatea.

Joaklariak umek balitzat (4, 5, 6 urtekoak), olan antzeztu bearko litzake: Edesle baten agotsa entzuten dala

(ooltzaren ertz baten egon leiteke, edo baita kanpoan be). Iretargia eta eguzkia, neskato berak antzertuko leukez, ooltzaren ganean jesarrita, pankarta bat aldeandaroa, alderdi baten eguzkia eta bestean iretargia margotuta daukazala. Zugatzena antzezten daben umeak ooltzaren atzeko aldean zutunduta egongo dira, esku baten or:-idun abar bat dabela eta bestean orribako dira, esku baten orridun abar bat dabela eta bestean orribako beste abar bat. Orretara, negua datorrenean ostobako abarra erakutsiko dabe, eta iruntzietara. Orrez gan, agots guztiak offekoak izango dira.

Jokalariai elduagoak balitzaz, edesleak jarraitu leike berea egiten, orretara, ikusle txikiek gauza batzuk obeto ulertu daikeezan, baina enparauko egotsak, jokalariai bako-
 txak berea egingo dabe.

Orrez gan, eguzkiak, iretargiak, zugatzek, txoriak eta neguak, bako-
 txak bere dantzea egingo dabe, eta arik eta musika eta abesti geien sartuko da.

Jantziak lau-lauak izan leitekez, edota guztiz nabarmenak eta irudimentsuak, margodun paperez eginak. Ez da ezelango dekorazino berezirik bear.

(Oiala itxita dago. Musikea entzuten da. Argi gorriak).
 Amai a.

(egilea: Lurdes Iriondo)
 Iniaki LARTIARTU
 1996ko zemendian